

Motion till riksdagen 2008/09:Fi2

av Ulla Andersson m.fl. (v)
med anledning av prop. 2008/09:61

Stabilitetsstärkande åtgärder för det svenska finansiella systemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en finanskommission.

Motivering

Än en gång faller världens finanscentrum samman. Människor förlorar sina arbeten, sin inkomst och sina pensionsbesparingar i land efter land, på grund av beslut fattade i styrelser de aldrig fått vara med och tillsätta. Klassamhället ställer fram sin grundläggande axel till allmän beskådan: konflikten mellan det fåtal som äger och beslutar, och alla vi andra som arbetar och beslutas över.

Vi vet fortfarande inte hur allvarlig den här krisen kommer att bli, men vi vet tillräckligt för att säga att det måste till en förändring. Det är inte av naturen givet att bankstyrelserns äventyrligheter ska diktera de samhällsekonomiska villkoren. Vi människor konstruerade det här samhället, och vi kan också bygga ett bättre sådant genom att förhindra att något liknande inträffar igen.

Vänsterpartiet ser nödvändigheten av att regeringen lägger fram den här propositionen, och håller i huvudsak med regeringen om behovet av de konkreta förslag som läggs fram. Vi menar också att det i den här situationen är rimligt att fatta de allra flesta av de här besluten på det skyndsamma vis som föreslagits, trots de svårigheter det leder till för den demokratiska processen.

Fel! Okänt namn på

Tillsätt en finanskommision

Vänsterpartiet menar att det inte är hållbart att staten passivt ska täcka finansbolagens förluster en gång till, utan att samtidigt ta en diskussion om hur vi kan undvika att hamna här igen. Ska staten, och i förlängningen skattebetalarna, verkligen behöva räkna med att gång på gång behöva gå in med miljarder för att rädda bank- och finanssektorn?

Vi föreslår att det tillsätts en kommission som kan ta fram förslag på hur vi kan forma en ny finanssektor, där de inneboende riskerna åtminstone är färre än i dag. I en sådan kommission bör det finnas deltagare från såväl de politiska partierna som den akademiska forskningen och arbetsmarknadens parter.

Det finns gott om frågor som söker svar: Vilka uppgifter är det finanssektorn ska fylla? Hur hantera den girighet som i dag är inbyggd i systemet? På vilka punkter ser vi problem? Vad bottnar de problemen i, och hur kan de lösas? Kan vi hitta sätt att ge bankerna bättre incitament? Går det att hitta regleringar som de inte kan ta sig runt? Vilka internationella förslag borde Sverige driva? Hur bör Sverige agera när det gäller reformeringen av de s.k. Bretton Woods-institutionerna Världsbanken och Internationella Valutafonden (IMF)?

En av Vänsterpartiets ingångar i diskussionen är förstås att så länge finanssektorn domineras av ägare som bara ser till sin egen, kortsiktiga vinst kommer det att vara svårt att få den stabil. När girigheten är institutionaliserad så är problemen genomgripande. Då räcker det inte med att hävda att det behövs en etisk diskussion som regeringens företrädare gör. Den här regeringen har blivit tvungen att uppdra åt Finansinspektionen att se till att de utställda garantierna faktiskt gynnar kunderna och inte stannar hos bankerna själva. Regeringen utgår med andra ord från att bankerna ska använda räddningsaktionen för att sko sig själva, vilket i sig visar på behovet av en kommission. Vi menar att frågan om statligt ägande behöver komma upp på bordet: staten har helt andra möjligheter än privata investerare att se långsiktigt och ta helhetsansvar. Den tryggheten behövs inför framtiden – det borde historien och dagens kris ha lärt oss.

Stockholm den 27 oktober 2008

Ulla Andersson (v)

Jacob Johnson (v)

Hans Linde (v)